

**РЕОРГАНІЗАЦІЯ ВІДБУДОВИ КРАЮ НЕ
ПОТЯГНЕ РАДИКАЛЬНИХ ЗМІН**

ВАШІНГТОН. — З нагоди введення в урядову нову адміністрацію відбудови краю голова П. Доналд Р. Річберг, дав публічне застереження, що реорганізація адміністрації не потягне за собою радикальних перемін ні у самій політиці уряду, ні у веденні «Найри».

ПРЕЗИДЕНТ ПРОТИ СКИДАННЯ ТЯГАРІВ ДОПОМОГИ МІСЦЕВОСТЯМ.

ВАШІНГТОН. — Президент Рузвельт вигосив до Конференції для Людських Потреб довшу промову, в якій сказав, що стейти й місцеві уряди мають закласти набудуче скидання з себе тягарів допомоги жертвам кризи.

Потім Гарі Л. Гопкінс, адміністратор федеральної допомоги, заявив, що федеральний уряд не буде допомагати тим стейтм, котрі зі свого боку не будуть робити всього можливого для об'єкцій кризи.

ПРЕЗИДЕНТ ЗАВІШУЄ КОДЕКС КРАВЕЦЬКОГО ПРОМИСЛУ.

ВАШІНГТОН. — Президент Рузвельт своїм розпорядком одержав ведення кравецького бізнесу за правилами кравецького кодексу, котрий об'їхав знамену працюю 40 годин на 36 із задержанням старої заплати.

Проти давнішого зарядження повстало було багато фабриканти. Декотрі з них готові навіть платити їм за справою в суд.

Президент припоручив, щоби їх протести перенесли Краєва Рада Промислових Відбудови.

ВІДГУКИ ТКАЛЬНИКОГО СТРАЙКУ.

ВАШІНГТОН. — Ткальниця юнія припоручила своїм відділам не починати нового страйку проти підприємств, котрі переслідують робітників за участь у Ткальницькому Бізнесі у Вашингтоні.

Юнія фідати робітникам, котрих не прийнято до роботи за страйк, щоби вони ці раз підняли питання за роботу в понеділок, а потім подали своїй юнії факти, колиб їм роботи не дано.

СТРАЙК У РИБАЦЬКОМУ ПРОМИСЛІ.

БОСТОН. — Юнія рибаків подала Союзови Рибальських Підприємств Месечесетсу домагання зменшення годин праці та підвищення плати. В противному разі рибаків грозять страйком 3,000 рибаків цієї околиці. Страйк мав би початися дня 3-го жовтня.

З КОНВЕНЦІЇ АМЕРИКАНСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ ПРАЦІ.

САН ФРАНСИСКО. — Виконавчий комітет Американської Федерації Праці переконував департамент будівельних юній, котрий відбуває своєю конвенцією перед загальною конвенцією Федерації, щоби не викладати з конвенції представників юній чоголиких, столарів і електричних робітників. Переконування урядників Федерації на ніщо не придалася.

У своїй промові перед департаментовою конвенцією металевих промислів президент Американської Федерації Праці, Вільям Грін, переконував слухачів, що боротьба американських робітників за кращі умови праці постійно постує вперед.

СЛІДСТВО В СПРАВІ ПОЖАРУ КОРАБЛЯ ПОКИНЧЕНЕ.

НЮ ЙОРК. — Рада корабельних інспекторів покинула своє слідство над пожежаром корабля «Морі Кес».

Слідство трвало три тижні. Рапорт ради зі слідства буде готовий за які два тижні. Кажуть, що рада прийшла до переконання, що нові кораблі повинні бути будовані огнетриві.

СУДДА НА СУДІ.

НЮ ЙОРК. Кінний поліцей Дейвід Фей з Брукліна звернув увагу одному автомобілістові, що він «паркує» своє авто в забороненому місці. Автомобіліст представився поліцейові як суддя окружного суду, але поліцей не хотів слухати ніякого виправдання й дав судді «тикет», себто визнання ступитися в поліцейний суд на розправу.

Той самий поліцей зараз потім доглянув алдермана Гарту, котрий сидів у своїм авто, що стояло теж у недозволеному місці. Поліцей дав «тикет» й йому. Суддя дуже обурений поступком поліцей.

З ЮНІОНОЇ ВІПНІ.

ШКАГО. — Поліція арештувала Ралфа Столмеса президента 1-го Відділу юній травмаєвих робітників, про котрого знівав Ерл Ренер, що він Столмеса, дав йому 400 доллярів, за котрі Ерл Ренер навав людей, котрі вбили пісцяниця омнібусової компанії, Джеймса Кейлі.

З ПРОЦЕСУ ЗА ВИКРАДЕННЯ ДИТИНИ ЛИНДБЕРГА.

НЮ ЙОРК. — Заряд винизни в ділянці Бронкс каже, що він знайшов у келі Бруна Гавпманна куски ложки, котрі він почав уже перероблювати на ножик і гачок.

ЛЕТУНСЬКІ БОМБИ ВПАЛИ НА ЗЕМЛЮ.

З Ковна повідомляють про незвичайний випадок, що трапився недалеко міста. Підчас нічних виправ летючої ескадри, у хвилині, коли літаки минули місто, з одного бомбомету відірвалися з невідомих дощ причини три бомби. Одна з них пробила дах великого будинку водних доріг, але на щастя не вибухла. Зате дві інші, що впали недалеко згаданого будинку, впали на селянську стайню, яку розорвали на шматки, обв'їзючи 5 корів і трое телят. Крім цього, віддалок бомби поранив важкого одного селянина, що спав у недалекий дощолі.

ВІСІМ СТАРШИН ПЕРЕД СУДОМ.

Перед військовим судом у Варшаві ведеться розправа проти військових старшин 18 пп., обвинувачених у дефракції понад 100 тисяч злотих. Мав зазначеними старшинами є два майори, що працювали в інтендантурі. Дефракція допустилася вони таким чином, що провадили в евіденції «мертві душі» (неіснуючих воїнів) та побирали на них гроші й харчі, які описи перепорядували. Також воїнам, що їздили на відпустку, казали зрікатися т. зв. харчової заплати, якою згерти ділилися між собою. Розправ потрєває кілька днів.

ПАНЦИРНІ ШОЛОМИ З КОРКА.

Від довшого часу роздумували у воєнному промислі над тим, яким би то чином заступити важку сталеву бронею шолом якимсь легшим матеріалом. Дуже часто траплялося, що воїни підчас відвороту покидали масово шоломи через їх титар і позбувалися найкращого захисту голови перед кулями. Незадовго тому частина англійської піхоти одержала шоломи з окремої коркової маси, що вважалася задовільно 200 гр. Численні проби, перевелені зі згаданими шоломами, виявили, що вони навіть більш відпорні на кулі, як сталеві.

НАПАД НА ЮНОПСЬКИЙ ПОТЯГ.

Потяг, що їхав до Син-Кін, вискохив із шини наслідком розкручення шин бандажками, які його описали Юніонію, а підозрюють ранено. Японська сторожа боролася з бандажками, які вчинили уламки т. бандити спайдували два вагони, забираючи з собою 6 підозрюваних, м. і двоє Американи, одного Данця і т. д. На місце потяг прибув санітарний потяг, але ратувачова акція була утруднена з причини дощю. Тіла вбитих є такі зашкоровані, що годі їх розпізнати.

ТАПНА ОЗЕРА РУДОЛЬФА.

Члени наукової експедиції на озері Рудольфа в Уганді (Африка) знайшли шоломи, вживані звичайно Європейцями в горячих околицях. Стверджено, що шоломи належали до виправи Дайсона «і Мартина, що пропали без вісті. Тому, що годі прийняти, щоби члени виправи стали жертвою вбивства, здогадуються, що об'єкт учених пожежарів крокодил, а їхні човни затонули.

ПОВІДОМЛЕННЯ

ДО ВП. ЧЛЕНІВ І ЧЛЕНІЦЬ, ЯКІ ШЕ ДОСІ НЕ ЗМІНИЛИ СВОІХ ГРАМОТ ЗІ СТАРОГО НА НОВИЙ РІД ОБЗЕПЧЕННЯ.

Ще в протоколі з минулого річного засідання головного уряду У. Н. Союзу був проголошений від актуарія У. Н. Союзу лист, у яким актуарій зазначив, що «вкладки і резерва кожного члена старого роду обзепчення були обчислені в 1932 році, та що дотична висота тих вкладок і резерви є заповнена тільки таким членом, ЯКІ ЗМІНЯТЬ СВОЇ ГРАМОТИ НАЙДАЛІ ДО КІНЦЯ 1934 РОКУ. Хто з членів по уплаті того часу останеться в старім роді обзепчення, того вклада буде злідишена, а крім того який член не зможе користати з тих привілеїв, які призначаються всім тим членам, котрі перейдуть до нового роду обзепчення до кінця 1934 року».

Отже твердження актуарія ми наводимо знову, щоби описати оминуті всім непорозуміння чи нарікання зі сторони тих членів, які до кінця цього року не перейшли до нового роду обзепчення, що, мовляв, вони не знали про те, що їх вкладки мають бути підвищені.

Треба мати також на увазі, що колиб навіть було можливо продовжити річешення виним грамот іще на якийсь протяз часу поза 1934 рік, то тоді організація була би змушена поместити долаткові кошти на вироблення спеціальних таблиць для тих осталих членів. Бо, як уже було згадано, резерва і вкладки були обчислені на тії підстави, що ці члени перейдуть до нового роду обзепчення на протязі 1933 і 1934 року. Отже треба би робити нові обчислення, друкувати нові «Рейт Букс», а це очевидно потягнулоб за собою значні видатки.

Тому ми віримо, що всі ті члени, які ще далі є в старім роді обзепчення, зрозуміють, що їх перехід до нового роду обзепчення являється кінцем ії становища організації, а це більше зі становища її власного добра.

До кінця року останеться тільки три місяці. На протязі того часу треба доклати те, щоби з кінцем року не лишився ні один член у старім роді обзепчення.

За Головного канцелярія У. Н. С.:

Д. ГАЛИЧИН, гол. рек. секретар.

ОСТРОВ, ШО ЗАПАДАЄТЬСЯ В МОРЕ.

Шведський острів Візінгас є одним з найцікавіших островів на світі. Острів має дуже багато різних історичних пам'яток і за часів Вікінгів. У давні часи острів Візінгас був вулканом тоюкою територією доріг, що вели з півночі аж до Силіції і Греції. Сьогодні згаданий острів прогрозить неминуча катастрофа. Море похлило острів по кутковий і якія острівні засоби не вратують цього клаптик землі серед моря, що послідовно цезеа людям з оєї. За декілька час з острова не буде ні сліду.

СИН СТІЛЯЄ ДО БАТЬКІВ.

В Орховцях, пов. Мостиська, 20-літній Павло Бакай поранив важко підчас сварки батька й мащу. Було це так: Павло Бакай мав дівчину, з якою хотів одружитися, але батьки не погоджувалися на те. На тому то й тлі прихотило дуже часто між батьками й сином до сварок. Підчас одної такої сварки Бакай побіг до стодоли, «втягнув крию і стрілою важко в груди й у руку, а потім стріли до мащу та зранив її в живіт. Важко ранених Бакай відвезли у гірською станцію до львівської лікарні. Син злочинств утік десь в лісі й його шукає поліція.

ВТОПИВСЯ, РАТУЮЧИ ІНШИХ.

Учасі купелі в Пруті в селі Воскресенськ, пов. Коломия, почали тонуть три дівчинки у віці 7 до 9 літ. На ратуюч кинувся 20-літній ученик коломийської гімназії, Михайло Гуляк, що сів на береги. Одна з хлопців, через необережність дістався у крутії і пішов на дно. Тимчасом дівчатка вратували місцеві парубки. Діло ученика виволопили аж на другий день.

ЗЛОВЖИВАННЯ ГРОМАДСЬКОГО ПИСАРЯ.

Перед коломийським судом станув бувший громадський писар з Кнеча, Волошинський. Бувши одностороннім інкассентом, Волошинський спронуєвир громадянські гроші і втік до Румунії, де пробував заохотити фабрику фальшивих грошей, румунських і польських. Дістав півтора року в'язниці.

СМЕРТЬ ТРОХ ХЛОПЦІВ ВІД «ОРЛА».

Із семгородської місцевості Петропіль повідомляють, що один 13-літній хлопець пуск паперового орла, прив'язаного до дрота. Цей дрот докорнувся електричних проводів високої напруги. Наслідок був такий, що електричний струм убив його та ще двох молодших хлопців, що держали разом з ним дрот у руках.

КОНФІСКАТА КАЛЕНДАРЯ «МІСІОНАРЯ» НА 1935 РІК.

Жовківське староство конфіскувало цілий накат календаря «Місionarя» ЧСВР на 1935 р. Окружний суд у Львові не затвердив тієї конфіскації.

ВІПТ ДЕФРАДАНТОМ.

В апеляційному суді у Львові відбулася розправа проти начальника громади Дрогої, пов. Ярослав, Миколи Свіла, під закидом спронуєвирення з громадської маси 1,200 зл., які стягнув за податки. Свила зашуджено на 16 місяців в'язниці без припинення карі.

КОРСИКАНСЬКИЙ БАНДИТ ПІДДАВСЯ.

Останній «бандит чести» Борнея віддався в руки поліції. Влада довго переговорювала з бандитом. Борнея відлучився від одного пастуха до другого, ночеував по печерах, вичерпав до краю, рішався піддатися.

ХАОС ПРИ ПЕРЕВОЗІ ЗБИЖА В РОСІЇ

ЗАЛІЗНИЦІ НЕ МОЖУТЬ СПРАВИТИСЯ З ПЕРЕВОЗОМ ЗБИЖА, ЯКЕ ГИНЕ НА СТАЦІЯХ.

МОСКВА (СССР). — Офіційна газета ВІСІКА, «Ізвестія», робить гвалт з приводу того, що залізниця не можуть справитися з перевозом збіжа. На багатьох залізничних стаціях лежать багато неавантаженого збіжа, яке сується, не маючи відповідного прикриття та охорони. Таксамо при перевозах багато збіжа розсипаються, а також гинє його чимало в дорозі через ліхи вагони.

Наприклад, на Самаро-Златоустовській дорозі бракує 90% потрібних для вантаження зерном вагонів. На стаціях, пристанках і довж залізничної можна бачити цілі купи зерна, що сується, очікуючи черги на вагони. На стації Дарниця, біля Києва, збіже розсипаються під самим носом залізничної охорони. Крадене збіже продають у Києві на базарах. В Сталіграді (Царицині) зіпсуєся елеватор, що перевантажує зерно з вагонів на баржі, а тому сотні тисяч кілограмів зерна попадає в ріку Волгу й пропадає.

Підчас руху потягів зерно з багатьох вагонів висипається, бо часто ті вагони мають великі діри в підлозі й т. д. Газета всі ці факти стверджує й кличе радянську владу «боротися» з таким явищем, що обнижує ще більше й без того невеликий збір сьогорічного врожаю.

ПОЛЬЩА ЗАХВОРИЛА НА ШПІОНОМАНДО.

БЕРЕСТИЯ ЛИТОВСЬКЕ (Волинь). — Польський владі тепер скрізь привиджується шпiонаж, «в користь сусідньої держави». Досить, щоб найменше підозріли впадо, якогось поліцейного, чи іншого «не дрімачого ока» на когонебудь, як уже готова справа про шпiонажу.

Недавно до Берестя Литовського приїхав 19-літній Олександр Мірошніченко, щоб знайти собі працю. Нікого тут знайомого з нього не було й він трохи блукав по місті. Польська охорнка арештувала його в кінотеатрі й вичотила йому процес за шпiонажу.

Нагай військово-поліцейний суд поспішно «розібрав» справу й засудив молодого юнака на кару смерті. Присуд негайно виконано.

ДАЛЬШІ АРЕШТИ НАЦІВ В АВСТРІЇ.

ВІДЕНЬ (Австрія). — Влада не перестає арештувати всіх підозрілих у тому, що вони належать до активу націонал-соціалістів (гітлерівців). Цими днями наприклад, арештовано високого урядовця охорони порядку й спокою в Австрії, Сонляйтнера, який працював у канцелярії канцлера.

Влада каже, що він видавав секрети охорони членам націй, які далі готують нове повстання в Австрії.

КОРОЛЬ ДАЛІ ЖИЄ З ЛЮБОВНИЦЕЮ.

БУКАРЕШТ (Румунія). — Всі відомості про те, що король Кароль думає знову зійтись з розведеною своєю дружиною Оленою, треба вважати неправдивими. Також неправдиве те, що королева Любомирна, Люпеску, знаходиться тепер у Відні, бо її цим днями бачили в Букарешті в кінотеатрі.

Розмови про примирення Кароля з його бувшою жінкою видно повстали з того, що Кароль хотів би поїхати на весілля сина англійського короля, де буде присутня й Олена, яка живе в Лондоні. Отже прибічники короля Кароля хочуть вияснити лише, як поставиться англійська королівська родина до приїзду Кароля.

СЕРБСЬКО-БОЛГАРСЬКЕ БРАТАННЯ.

СОФІЯ (Болгарія). — Тут гучно втитує югославського короля та його дружини, що приїхали на гостину до болгарської королівської родини. В зв'язку з цими відвідами відбуваються між болгарськими та сербськими політиками наради, які мають привести до тісного порозуміння між цими двома славянськими державами.

Кажуть, що такого порозуміння домагуються Франція й Італія, щоб утворити тісну спілку на Балканах, ворожу Німеччині.

ГІТЛЕРОВІ ЕМІСАРИ В РИМІ.

РИМ (Італія). — Тут ходить чутка, що тепер у Римі перебувають кілька Гітлерових емісарів, які стараються ввійти в порозуміння з провідними фашистськими колами, щоб знову привернути симпатії Італії до Німеччини. Як відомо, останніми часами Італія остаточно стала на сторону Франції в її політичній супроти Німеччини.

Назгаги не думають, щоб гітлерівським емісарам пощастило щось зробити в цій справі, бо розірвав між Італією й Німеччиною і зближення Італії й Франції вже зайшли занадто далеко.

ЗГІНУЛИ 26 МАЙНЕРІВ.

ТОКІО (Японія). — В копальнях гіпсу, недалеко від Токіо, завалялися майни. Під землею лишилося 26 майнерів, яких не мають надії врятувати.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holiday
at 61-63 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1914 under the Act of March 3, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.
За оголошення реклами не відповідає.
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
З Канади належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Тел. "Свобода": ВВеган 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: ВВеган 4-1016.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ПРИНЯТТЯ МОСКВИ ДО СОЮЗА НАЦІЙ

День 18. вересня, день прина-
дності СССР до Союзу Націй,
буде без сумніву пам'ятним в
історії не лише самої жене-
вської установи, а й цілого сві-
та, і нашої многостраждальної
батьківщини.

Преса Швайцарії, країни, що з
найбільшою прихильністю
ставилася до Союзу Націй, пи-
сала, що прийняття СССР до
Союзу Націй буде його смерт-
ним присудом. Цей присуд о-
голошено запрошенням держ-
жав, зверненням до московско-
го уряду, і виконано 18. верес-
ня 1924 року на вечірній засідан-
ні Ліги.

Числення "так" переважної
більшості представників держ-
жав, заступлених на зборах
Союзу, що забезпечували мо-
сковському уряду вступлення
до Союзу Націй та постійне
місце в його Раді, падали в
тіші мовчазних зборів, як
грудки землі на труну нежбич-
ка.

У тих кількох Українців, що
були присутні при цій трагіч-
ній церемонії, мусіло стиска-
тися серце від суму і хвилю-
вання. В ті хвилини не можна
було думати; можна було ли-
ше відчувати гнів і сором за те
пониження, до якого дішло хо-
чоби й лише формальне
представництво Європи, тут
Європи культурного заходу,
до якого невідворотно належить
і Україна; тут Європи, яку У-
країна боронила віками від ли-
хих орд сходу, а в останніх
десятиліттях від іще більш оз-
вірлях орд московської пів-
ночі.

Дня 18. вересня поховано
рештки гідності Союзу Націй,
а разом з тим і рештки пова-
ги, якою він ще користувався
в світі. Кінець Союзу Націй є
значно гірший навіть від того,
що можна було припускати
при його народженні, коли
президент Вилсон з пророчим
страхом відрікся від своєї дит-
тини, побачивши її перші
кроки.

З кінцем Союзу Націй, що
перетворився в готель для
злуки французького та мо-
сковського урядів, розпочина-
ється новий етап політичного
розвитку Європи. В якій на-
прямку цей розвиток піде, не
поширили найменшого сумні-
ву представники поневоленіх
і націй СССР у Женеві, оголо-
сивши з цілою рішучістю, що
московський уряд за його вла-

деділа захильно - українське
громадянство й еміграцію в
спільній акції протесту та до-
помоги голодній Україні. Але
це обіцяння вчинили акції не
було доведено до кінця. Не бу-
ло зроблено все, що можна
було зробити.

Хай же приступлення мо-
сковського уряду до Союзу
Націй довершить чинне обіця-
ння всіх живих сил українсь-
кого громадянства, зітре всі
партійні ріжніці і порівняння
матеріальних засобів. — (У-
кробор. Женева).

жених всіх національних сил
духовних і матеріальних в
успішній боротьбі проти Мо-
скви. Сучасна хвиля вимагає
найбільшої активності і жер-
товності. Вступаємо в най-
рішучішу стадію боротьби за
наше національне й державне
існування, обчислену лише
на найбільшій місці. По-
требуємо мобілізації найшир-
ших сил українського грома-
дянства, всіх його можливих
матеріальних засобів. — (У-
кробор. Женева).

ДЕЩО З ІСТОРІЇ СТРАЙКУ.

Під теперішню хвилю, коли в
Америчі більше ніж мільон
текстильних робітників поча-
ли страйк, його наслідки ніж
й передбачити годі, зверта-
ється увага неувражненого
кору на деякі цікаві подро-
биці, зв'язані зі страйком як
успішним явищем узагалі,
про що в одному відомості
журналі читаємо таке:

"Першим куріозом тут те,
що слово страйк це тому ро-
ків п'ятдесят було в нас май-
же невідомим чужим словом,
і як таке в середині 80-тих ро-
ків минулого століття і пра-
вовисно підкреслене настіль-
ки, що часописи не писали
інакше, а "strike", що означа-
ло удар, нанесений робітника-
ми хлібодавцям припиненням
праці. Шойно від час великої
ворохобі гірників в руській
вугільній смзі в р. 1889 при-
нялася загально-живана тер-
мінська транскрипція то-
го слова, при чім воно тек
своєрідний куріоз, що XIX
ст., як століття капіталізму, у-
продовж цілих шістьох пер-
ших десятиліть припинення
праці робітниками — майже
не знало.

"Але тепер спитаймо себе:
"Кожий-же в минулому наро-
ді бачимо перший раз шой-
так, як наш новітній страйк?"

"Шоб на те відповідати, му-
симо повернутися думкою
в часи старого Риму і за-
глянути-ж тут до славного рим-
ського історика Тита Лівія,
який у 30-й главі IX-тої ки-
нки своєї історії Риму подає
нам ось, що про одно з най-
старіших, відомих нам припи-
нень праці:

"Вона зчинилася з ворохоб-
ною сурмачі Риму. В них ось
було з давніх давніх зупороче-
но умовою право на ви-
падування ім у святині Юпіте-

нець кінців відмовились про-
довжати роботу і почали
страйк, допускаючи актив са-
ботаж на бузівельних пла-
шках, а й кидалися на своїх на-
станників. Отак було вно 300
ліл перед Христом, і так вно
ділилося до сьогодні, особ-
ливо в країнах неміських
страйків: в Англії, а голов-
но в Америці, де вже не раз
й революції входили в гру
як рішучі чинники при по-
догді нарізкого конфлікту.

"А тепер загляймо же хо-
ропорто про цікаві моменти
страйків в наших часах.
"Тут одні з найпотужні-
шів страйк жінок на всес-
вітній 1906 р. в горній королівській
резиденції Альфонсо XIII в
Мадриді. Управу королівської
палати ось, скреслюючи за-
дачі ошадності робіт, як й
здавалося менше потрібні
додаткові, скресила тек
додаткові доходи, що їх мали до-
є королівські кухарки. А те-
так обурило їх кухарки Ве-
личність, що всі кухарки в па-
латі почали страйк, до яко-
го причислялись навіть і
нижчі, вищі й нарівні ку-
хари, з огляду на що управ-
палати мусіла виділити собі
порозрядок уневачити, і
почади ще надходити анон-
ні вісти про те, що при до-
мозі страйкувального кухон-
ного персоналу влаштується
страшний анархістичний за-
мах на королівську родину, а
саме затроєнням страм. Зна-
вуж на кілька ліл перед вій-
ною застрайкували в Сла-
хери, тому, що не достав-
лял членів Клубу Гірників
напикати та що поставлено
під контроль нового дирек-
тора. — А коли підчас
підено-китайських заворуше-
в в Квантунг довелось в Кан-
тоні тратити шоденне заси-
даючих на смерть людей,
до кати де-дали почали від-
мовлятися від їх крівавої
домагуючись за неї ніколи
платити, і вепил справді
зобов'язав того, чого хотів.
Затея з хвилею, коли був
привернений спокій і засудів на
смерть ставало шораз менше,
китайські кати почали страйкувати
наново, подаючи як причину
їх страйку-ж обставину, що
"роботи в них замало, шоб
можна з неї вижити", висна-
ж до чого видав уряд заяву, що
"на будуче число смертних
екзекуцій буде збільшено!" — А
до цього збільшення! — А до
дуже немалих ситуацій до-
водив у 1902 р. страйк неопі-
танських робітників, які ки-
нучи пішли так далеко, що
кидалися насильно на кожний
тохоронний похід, що йшов
за кладовище. — Затея не без
гумору був один жіночий
страйк у 1901 р., а саме, коли
то славні паризькі міщани
—дівчата з великих магазинів
— почавши страйк, з рівно-
охотно давали себе запрошу-
вати на дорові обіди і рин-
тежкою провадили страйку і
— шемам, проти яких страй-
кували!

"Жак каже Німець:
"Повднію тримає краше".
От вам кілька подро-
бизь з історії страйку, які
поодинокі етапи далим ба-
бути матеріал до кількомото-
вої книги, бо ж з історією
страйків вивається тісно й і-
сторія боротьби широким
робітничим мас за кращу долю.
І одного виїть вона прогес-
т, а саме, що коли людина
хоче краще жити, то вона му-
сить виборити її.

Без боротьби нема кращої
доли нікому!

Д-р Остан Гриняй.

В "СОЮЗНИЦЬКИХ" ТАБОРАХ ДЛЯ ПОЛОНЕНИХ ТА ІНТЕРНОВАНИХ

Вже нарада в Зборіжжі
після нашого останнього
відвіду була початком роз-
біжності думок про вини на-
шої нещасті. Одні винували
Петлюру, другі Павленка за
погром нашої армії. Мабути
воєни об'являють рівну мірку
провини в цьому. Тому по-
приїд в Тарнів розпочалася
боротьба між Петлюрою і ге-
нералним штабом та коман-
дуванням. Генеральний штаб
закадав створення військової
ради. Цьому довго опирався
Петлюра; шойно тепер усту-
пив.

30.ІІ. Сьогодні у таборі
велике свято. Ген. Загородський
роздає залізні хрести учасни-
кам зимового походу на захід
більшовицьких 6/ХІІ. 1919—6. У.
1920. рр. Описів дефіляди цілої
групи перед нагородженням.
З нашої дивізії одержали від-
значення тільки кілька артиле-
ристів, зате з волинської диві-
зії біля 300 людей.

31. ІІ. Удовиченко приїхав
з Тарнова. Він шибався со-
бою, як Марко по пеклі. Раз-
ураз має важні наради будую-
чи в Тарнові, де є уряд, було в
Чехетові, в штабі армії. В та-
борі побуде він два дні й

кож сам Петлюра постарівся,
посивів та якийсь глибокий
сум-жура давить його. Його
риси лиця покритіся глибо-
ким борознями. Польща дає
нам тепер місячно 10 мільонів
марок. З цього припадає на од-
ного старшину 750 марок, а
для козаків 250 марок як пер-
ший дарунок. Як дальше буде
— невідомо, бо марка обіця-
ється, а ще більше питання
ж взагалі військи Польща бу-
де нас підмагатти.

4. ІІ. Нині видали нам по
750 марок, а козакам по 250
марок. Радість велика, бо це
перша платня в таборах.

4. ІІ. Частинне затінення
сонця 9.53—11.33 год. ліл. Ціл-
лий табір оглядає це явище
природи. Більше забобонів та
легковіри вкорять собі з то-
го ріжні майбутні події!

4. ІІ. Хто знає румунську
мову, може згодоситися на ру-
мунську військову службу. Та-
кому потрібують Цигани до а-
кадеші генерального штабу в
Букарешті. Заноситься на те,
що ми ще довог пробуватиме-
мо в таборах. Вигляди походу
проти більшовицьких банди-
тів шораз меншуют. Вістки
про повстання на Україні дохо-
дять до нас. Часом вини в та-
борах зростають до довгих
історій та зв'язів, однак це бль-
ше фантазія доповняє. Біль-
шевики нищать повстання не
милосердно. Маючи спокій-
ний з Поляками, ім не лекше

приходить. Вдано, кажуть,
опродити. Далі кінці дивізії
Буденого, які гналися за ним
ліл Дніпра до Винниці, не
могли його нічого відати. Ма-
хно розпустив свою "армію"
до дому, а сам провад начеб
ліл землю. Шойно по кількох
тижнях знову з'явився біл Сі-
човським, де потрапив добре
комуну. Довкола Києва горить
постанова. Тому мусить кому-
сьи тримати великі військові
залоги по головних містах
України. Порстан і вирізують
у пень чекістів та іншу кому-
ністичну банду. В Англії та Ні-
меччині вибухали великі страй-
ки робітників. Це робота мо-
сковських чорношкірих ескадр-
онів, західно-європейських де-
ржав заставляються над на-
шими засобами борюватися
проти цієї заради дорбства, яка
пачається за інтересів за-
гальної людськості.

10. ІІ. Сьогодні арештовано
11 старшин і двох козаків та
авіанею на Домбе до польсь-
кої тюрми. Закидують їх
війні виступи проти заряджен-
няшої команди та критику по-
літики уряду. Контрольована
ліл провадом звісного Горчи-
ньського (кажуть, що він Поляк
з роду) розпочала свою актив-
ну діяльність. Відносини ста-
ють шораз більш нестерпні.
Відживав дов підопірания, не-
лодарі та доносів. Московська
школа виховання наших братів
Прийнявців показує те-
пер в левих своїх рогах. Як не
баче брідке та піде, що як го-
лоде збирає. Мусиш числитися
ошкване слово, бо мало
освічений загаль перекрутити,
додасть та йде зі свіжою "но-
виною" до контррозвідки.
Мої запам'ятовані відношу
до знайомих у місті, бо мо-
жуть за них видати тим, які
менше шукають. Заснування
"гурток охорони рідної мови",
який заклада писмо до голов-
ного отамана та збирає тепер
підписи старшин і козаків. У-
довиченко чомусь не дуже
заклопочаний тим починим,
мовлять, Петлюра не потребує
такої підтримки. Почин цього

гуртка вившов від нас. Годі
далі терпіти, як українські
старшини говорять між собою
по московськи. Більшість з
них це були дейківські офі-
цери, що не мають де "при-
стритися", а викидають наші
ряди. На жалі, чимало левів на-
ші генерали балакають до
сьогоднішнього московсь-
ко-української мови. Розме-
рсяла чутка, що наслідком ін-
терпретації у варшавському
соймі, польський уряд дав Пе-
тлюрі до пізнання, що не ба-
жимо є, шоби він звідвавав
поради наших військ.

12. ІІ. У польському соймі
говорили багато про нас та
московських відділів. Багато по-
чалося домагається виконувати
точно різкий мир та викну-
сти всіх "непотрібних" поза ме-
жі Польщі. Так співає нині
пан Домбський. Той самий,
що підписував договір з Пе-
тлюрою та з... більшовицями.
Наші сусіди поділялись наші-
ми землями. Новий Андрусів-
ський договір. Згоді з грабіж-
никами. А ми думали себе, бо
чужа леміч нам потрібна, шоби
бути рушій на Україну! Спро-
буй шобнебудь про це сказати,
то вже затвора рідний брат ви-
дасть тебе у польський кри-
мінал.

(Дальше буде).

**ВСТУПАЮТЯ ГРОМАДНО
В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО
НАРОДНОГО СОЮЗУ.**

Продовжується влік на кореспонден-
цію (Позов)

КУРСИ МОВ
АНГЛІЙСЬКОЇ, НІМЕЦЬКОЇ,
ФРАНЦУЗЬКОЇ
Українського Техніко-Господарського
Інституту (показового наслідання
в Подольську (Чехетовицях).
У. Т. Г. І.
Кожен курс 72 години — біля 450
строні лекційного матеріалу (в 4").
Шля — 170 годин часу.
Адреса:
Український Техніко-Господарський
Інститут,
Podolsk, Tschetowitsch.

